

Çevre, Orman ve Sosyal Bilimler Sempozyumu

**Beykent Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi
Sosyoloji Bölümü (İng.)**

**Beykent Üniversitesi Taksim Yerleşkesi, Sıraselviler
29 Mayıs Çarşamba**

Sempozyumu Düzenleyen Kurum/Bölüm

Beykent Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi
Sosyoloji (İngilizce) Bölümü

Sempozyum Düzenleme Kurulu

Dr. Öğr.Üyesi Nihan Bozok, *Beykent Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü (İng) Başkanı*, nihanbozok@beykent.edu.tr

Dr.Öğr.Üyesi Abdurrahman Yılmaz, *Beykent Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü (İng) Öğretim Üyesi*, abdurrahmanyilmaz@beykent.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Marcel Mečiar, *Beykent Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji (İng) Bölümü Öğretim Üyesi*, marcel.meciar@gmail.com

Arş. Gör. Aleks Matosoğlu, *Mütercim Tercümanlık (İngilizce)*, aleksmatosoglu@beykent.edu.tr

Sempozyum Bilim Kurulu

Prof.Dr. Cemil Ata, *Yeditepe Üniversitesi Yeditepe Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Kentsel Tasarım ve Peyzaj Mimarlığı Bölüm Başkanı*

Prof. Dr. Akile Gürsoy, *Beykent Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Dekanı*

Prof. Dr. Belkıs Kümbetoğlu, *Beykent Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi*

Dr.Öğr.Üyesi Burak Keşgin, *Beykent Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü (TUR) Öğretim Üyesi*

Dr. Gözde Mirza, *Antropoloji Derneği Başkanı*

Sempozyum Programı

10.00 10.30	Açılış Konuşması Prof. Dr. Cemil Ata, <i>Yeditepe Üniversitesi Yeditepe Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Kentsel Tasarım ve Peyzaj Mimarlığı Bölüm Başkanı</i>
10.30 12.00	Birinci Oturum “Orman Köyleri Üzerine Sosyal Antropolojik Araştırma”nın Bulgularının Değerlendirilmesi Oturum Başkanı: Prof. Dr. Yüksel Kırımlı • Dr.Öğr.Üyesi Nihan Bozok – <i>Ege’de Bir Orman Köyünün Tarihsel-Toplumsal Dönüşümü:İzmir/Foça Kozbeyli Köyü Örneği</i> • Dr. Öğr. Üyesi Abdurrahman Yılmaz - <i>Orman Köyleri Örneğinde Değişen Köy ve Köylülük</i> • Sena Çenkoğlu - <i>Ankara Kızılcahamam Gümele Köyü’nde Orman ve Kültür</i> • Gizem İdrisoğlu – <i>“İstanbul’un Son Köyü”nde Ormanın ve Orman-İnsan İlişkisinin Dönüşümü</i> • Cennet Erdoğan - <i>Kırsal Alanda Kadın Emeği ve Kadınların Güçlendirilmesi: Yozgat-Akdağmadeni Fidanlık Çalışma Sahası Örneği</i> • Emrah Tuncer - <i>Ormanların Korunmasında Ağaç Kültürünün, Menkıbenin Ve Memoratın Etkisi: Elazığ/ Karakoçan Çayırçulu Köyü Örneği</i>
12.00 13.30	Öğle Arası
13.30 15.30	İkinci Oturum Ekoloji ve Sosyal Bilimler Işığında Geleceğe Yönelik Tartışmalar Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Nihan Bozok • Prof.Dr. Necmi Aksoy – <i>Türkiye’deki Orman Köylerinde ve Halk Kültüründe Kutsal Ağaç ve Orman Kültü Kavramının Doğa Korumadaki Rolü</i> • Prof.Dr. Yüksel Kırımlı - <i>Bergama Kozak Yaylasında Yaşayanların Orman İle Olan İlişkileri</i> • Nuri Özbağdatlı – <i>UNDP, Sosyal ve Ekonomik Kalkınma Kapsamında Doğa ve İnsan</i> • Dr.Öğr.Üyesi Selçuk Dursun - <i>Orman ve Devlet: Osmanlı Ormancılık Tarihine Kısa Bir Giriş</i> • Dr.Öğr.Üyesi Ebrar Akıncı - <i>Moğolistan Göçer Pastoralizminde Yerel Bir Bilgi Sistemi Olarak Ekoloji Anlayışı</i> • Dr.Öğr.Üyesi Marcel Meciar - <i>Çevresel Kriz ve Bir Umut Kaynağı Olarak Politik Fedakarlık</i> • Tangör Tan (MA) - <i>Anadolu'nun Yerel Ürünleri ve Çevre</i> • Müge Alpago – <i>İğneada Örneğinde Sosyal Medya ve Çevre Hareketleri</i>
15.30 16.30	Tartışma
16.30	Kapanış Prof. Dr. Akile Gürsoy, <i>Beykent Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Dekanı</i>

Katılımcılar

Prof. Dr. Cemil Ata, *Yeditepe Üniversitesi Yeditepe Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Kentsel Tasarım ve Peyzaj Mimarlığı Bölüm Başkanı*

Prof. Dr. Akile Gürsoy, *Beykent Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Dekanı*

Prof. Dr. Necmi Aksoy, *Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi, Orman Botaniği ABD, necmiaksoy@duzce.edu.tr*

Prof. Dr. Yüksel Kırımlı, *İstanbul Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Antropoloji Bölümü Öğretim Üyesi, kirimliy@gmail.com*

Nuri Özbağdatlı – UNDP, *Nuri Özbağdatlı, İklim Değişikliği ve Çevre Portföy Yöneticisi, nuri.ozbagdatli@undp.org*

Dr. Öğr. Üyesi Selçuk Dursun, *ODTÜ Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, dsalcuk@metu.edu.tr*

Dr. Öğr. Üyesi Nihan Bozok, *Beykent Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü (İNG) Başkanı, nihanbozok@beykent.edu.tr*

Dr. Öğr. Üyesi Abdurrahman Yılmaz, *Beykent Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü (İNG) Öğretim Üyesi, abdurrahmanyilmaz@beykent.edu.tr*

Dr. Öğr. Üyesi Ebrar Akıncı, *İstanbul Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Antropoloji Bölümü Öğretim Üyesi, ebrar.akinci@gmail.com*

Dr. Öğr. Üyesi Marcel Mečiar, *Beykent Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji (İng) Bölümü Öğretim Üyesi, marcel.meciar@gmail.com*

Tangör Tan (MA), *Özyeğin Üniversitesi Kısmi Zamanlı Akademisyen, tangor.tan@ozyegin.edu.tr*

Gizem İdrisoğlu, *Koç Üniversitesi, Sosyoloji Doktora Öğrencisi, gizemidrisoglu@gmail.com*

Sena Çenkoğlu, *Yeditepe Üniversitesi Antropoloji Bölümü Doktora Öğrencisi, senacenko@gmail.com*

Cennet Erdoğan, *Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi, cenneterdogan6@gmail.com*

Emrah Tuncer, *Yeditepe Üniversitesi, Antropoloji doktora öğrencisi, tunceremrah@gmail.com*

Müge Alpago, *Beykent Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü Lisans Öğrencisi, mugealpago@hotmail.com*

İçindekiler

Sempozyum Programı	5
Katılımcılar.....	7
Nihan Bozok	13
<i>Ege’de Bir Orman Köyünün Tarihsel-Toplumsal Dönüşümü: İzmir/Foça Kozbeyli Köyü Örneği</i>	
Abdurrahman Yılmaz	15
<i>Orman Köyleri Örneğinde Değişen Köy ve Köylülük</i>	
Sena Çenkoğlu.....	18
<i>Ankara Kızılcahamam Gümele Köyü’nde Orman ve Kültür</i>	
Gizem İdrisoğlu.....	20
<i>İstanbul’un Son Köyü”nde Ormanın ve Orman-İnsan İlişkisinin Dönüşümü</i>	
Cennet Erdoğan	22
<i>Kırsal Alanda Kadın Emeği ve Kadınların Güçlendirilmesi: Yozgat-Akdağmadeni Fidanlık Çalışma Sahası Örneği</i>	
Emrah Tuncer	24
<i>Ormanların Korunmasında Ağaç Kültünün, Menkıbenin ve Memoratın Etkisi: Çayırgülü Köyü Örneği</i>	
Necmi Aksoy	27
<i>Türkiye’deki Orman Köylerinde ve Halk Kültüründe Kutsal Ağaç ve Orman Kültü Kavramının Doğa Korumadaki Rolü</i>	
Yüksel Kırımlı	29
<i>Bergama Kozak Yaylasında Yaşayanların Orman İle Olan İlişkileri</i>	
Ebrar Akıncı.....	31
<i>Moğolistan Göçer Pastoralizminde Yerel Bir Bilgi Sistemi Olarak Ekoloji Anlayışı</i>	
Marcel Mečiar	33
<i>Çevresel Kriz ve Bir Umut Kaynağı Olarak Politik Fedakârlık</i>	
Müge Alpago	35
<i>İğneada Örneğinde Sosyal Medya ve Çevre Hareketleri</i>	

Sempozyum Hakkında

Çevre, Orman ve Sosyal Bilimler Sempozyumu, iki amacı gerçekleştirmek üzere düzenlenmektedir. Birincisi, 2014-2018 yılları arasında yapılan, TÜBİTAK destekli, ***“Türkiye’de Orman Köyleri Üzerine Sosyal Antropolojik Araştırma”*** projesinin sonuçlarını paylaşmak ve tartışmaktır. Proje kapsamında İBBS-NUTS 1 sınıflandırılmasına göre Türkiye genelinde her bölgeden bir orman köyü seçilmiş ve bu köylerin her birinde yaklaşık üç aya varan antropolojik alan çalışması gerçekleştirilmiştir. Araştırma derlediği nitel ve nicel veri sayesinde, Türkiye’de orman köylerinin mevcut sosyo-ekonomik durumuna ve tarihsel, toplumsal dönüşümlerine ışık tutmuştur. Ayrıca bu 12 orman köyünü kapsayan bir görsel arşiv oluşmuştur. Araştırma orman köylerinin birbirine benzeyen özelliklerini ve farklılaşan yanlarını ortaya çıkarmıştır. Araştırma sonuçları, genç nüfusun köylerden göç etmesinden, ormanların potansiyellerinin yaşama geçirilememesine, ekonomik bir faaliyet olarak ormancılıktan, iklim değişikliğine, yaban hayvanlardan, ormanın sembolik ve kültürel değerine değin bir dizi başlığı kucaklamaktadır.

Çevre, Orman ve Sosyal Bilimler Sempozyumu ikinci olarak, sosyal bilimler alanında çevre ve orman özelindeki konuları tartışmayı da amaçlamaktadır. Son yıllarda, çevre meseleleri ve sosyal bilimler alanının kesişim kümesi giderek büyümektedir. Sürdürülebilir kalkınma, çevre sağlığı, su yönetimi, yenilenebilir enerji, küresel ısınma, kırsal alanın dönüşümü, teknolojik felaketler, çevresel riskler, yeşil ekonomiler, bitkilerin ve hayvanların toplumsal aktörlüğü gibi pek çok konu sosyal bilimler alanında tartışılmaktadır. Sempozyum, ***“Türkiye’de Orman Köyleri Üzerine Sosyal Antropolojik Araştırma”*** projesinin derlediği ampirik veriyi bu tartışma başlıkları ile ilişkilendirmeyi ve Türkiye’de çevre tartışmalarına katkıda bulunabilmeyi amaçlamaktadır.

Nihan Bozok¹

Ege’de Bir Orman Köyünün Tarihsel-Toplumsal Dönüşümü: İzmir/Foça Kozbeyli Köyü Örneği

Özet

2016 yılı yaz aylarında, İzmir Foça’nın Kozbeyli Köyü’nde kalarak etnografik bir alan araştırması yürüttüm. Bu araştırma TÜBİTAK destekli “Türkiye’de Orman Köyleri Üzerine Sosyal Antropolojik Araştırma” başlıklı projenin bir parçasıydı. Bu sunumda söz konusu alan araştırımda derlediğim verinin bir kısmını sunacağım. Özellikle, orman ve ağaçların sembolik ve kültürel olarak anılandırılmalarıındaki değişimi izleyerek, köyün ekonomik hayatının zaman içerisinde nasıl değiştiğini anlatacağım. Kozbeyli Köyü on üçüncü yüzyılda bir orman içine kurulmuştur. Köyün kuruluş anlatısındaki orman, insanları koruyan, gizleyen, güvenli bir yerdir. Yaşamın ve ekonomik gelirin kaynağı olarak tarif edilir. Günümüzde ise köylüler köyde bir orman olmadığını söylemekteler. Geçmiş ve bugün arasındaki orman varlığına ilişkin bu söylemsel değişimin arka planında, köyün geçirdiği ekonomik değişimler yatmaktadır. Orman bugün bir ekonomik gelir kaynağı değildir. Köy halkı, 1950’lerden itibaren köyden kente göç etmiştir. Bu göç dalgası sonucu bağcılık bitmiştir ve yöreye özgü üzüm türü kaybolmuştur. 1950-1990 yılları arasında köyde tütün tarımı yapılmıştır. Bu tarım toprağa zarar vermiştir. 1990’larda Aliağa Körfezi’nin sanayi atıkları bu köye getirilmiştir. Bu atıklar toprağa geri dönülemez bir zarar vermiştir. Köyde özellikle 2000’lerden sonra birçok güngörmüş zeytin ağacı kesilmiş ve yerlerine evler yapılmıştır. Bu evler kentten köye gelip yerleşenlere satılmıştır. Tüm bu değişim, ormanın sembolik anlamını olumsuz yönde dönüştürmüştür.

Anahtar Sözcükler: Kırın Dönüşümü, Ormanın Sembolik Anlamı, Kırdan Kente Göç, Endüstrileşme

* Beykent Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü (İNG) Başkanı, nihanbozok@beykent.edu.tr

The Socio-historical Transformation of a Forest Village in Aegean Region: The Case of Kozbeyli Village

Abstract

In the summer of 2016, I went to Kozbeyli Village of Foca, Izmir and conducted an ethnographic field research. It was a part of the project of “Social Anthropological Research on Forest Villages in Turkey”, supported by TÜBİTAK. In this presentation, I am going to discuss a part of the data that I conducted in this research. Following the change in the symbolic and cultural meaning attribution to the forest and trees, I am going to explain how the economic life of the village has changed over time. Kozbeyli Village was established into a forest in the thirteenth century. The forest, in the establishment narrative of the village, is a safe place to protect and hide people. It is described as the source of life and economic income. Today, the villagers say that there is no forest in the village. The economic changes that the village has undergone constitute the background of this discursive change, between the past and the present, related to the existence of forest. People of the village migrated from the rural to the urban in the 1950s. As a result of this migration wave, viticulture came to an end, and the region-specific grape species has been lost. Between 1950 and 1990, tobacco cultivation was carried out in the village. This cultivation has damaged the soil of the village. In the 1990s, industrial wastes of Aliaga Gulf were brought to this village. These wastes have caused irreversible damage to the soil. Many worldly-wised olive trees were cut in the village especially after 2000s and houses were built. These houses were sold to people who came from the urban to the rural. All this change has transformed the symbolic meaning of the forest in a negative manner.

Key Words: Rural Transformation, Symbolic Meanings of Forest, Migration from Rural to Urban, Industrialization

Orman Köyleri Örneğinde Değişen Köy ve Köylülük

Özet

Köy Kanunu'na göre (442 sayılı, md.1) köy, nüfusu iki binden aşağı olan yerleşim yerleri olarak tanımlanmaktadır. Nüfusu sadece nicelik boyutuyla ele alan bu tanım sosyal bilimler açısından yeterli değildir. Köyü, Niyazi Berkes (1942:9) "...zümre halinde çeşitli toplumsal faaliyetler yapacak biçimde örgütlenmiş olan ve birçok aile ve hanelerden ibaret bir cemaat" olarak tanımlamaktadır. Köyü "ahalisinin açık bir kırdan oturduğu veya bütün halkının doğrudan doğruya tarımsal faaliyette bulunduğu" yerleşim yeri olarak tanımlayan Mahmut Tezcan (1970:155) ise tarımsal faaliyetin ayırt edici bir özellik olduğunu vurgulamaktadır. Bunu daha net bir şekilde ortaya koyan Behice Boran, köyü farklı kılan asıl özelliğin geçim kaynağı olduğunu belirtmektedir: "Şehirle köy birbirinden asıl nüfus adedine göre değil, fonksiyonel farklara göre ayrılır. Köy, geçimi, başlıca iktisadi dayanağı, ziraai istihsal olan topluluktur; şehrin geçimi, iktisadi temeli ise ziraattan gayri istihsal ve iktisadi faaliyetlerdir" (Boran, 1945:19). Gerçekten de köyün sosyal bilimler açısından farklı bir yerleşim yeri olarak ele alınmasındaki önemli özelliklerin başında geçimsel faaliyetler gelmektedir.

Keyder ve Yenal (2013) günümüzün tarım ve köylülüğüne karamsar bir bakışla "Bildiğimiz Tarımın Sonu" adını verdikleri çalışmalarında metalaşma, mülksüzleşme ve köylünün işçileşmesi ile tarım politikaları nedeniyle bildiğimiz tarımın, bir başka deyişle köyün ve köylülüğün sonunun gelmekte olduğunu ifade ediyorlar. "Türkiye'de Orman Köyleri Üzerine Sosyal Antropolojik Bir Araştırma" başlıklı araştırma sonuçlarında da bugün köyde birincil geçim kaynağının tarım dışı gelir (emeklilik) olduğunu görüyoruz. Ziraat ve hayvancılık yaparak hem geçimlik ihtiyacını karşılama, hem de bunları satarak diğer ihtiyaçlarını karşılamaya dayalı "bildiğimiz köy", en azından orman köyleri ve örneklem özelinde birincil olarak yer

* Beykent Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü (İNG) Öğretim Üyesi, abdurrahmanyilmaz@beykent.edu.tr

almıyor. Bu çerçeveden de anlaşılacağı üzere bildirimde, köyün ve köylülüğün değişimini geçim kaynakları ışığında sorgulamaya çalışacağım.

Anahtar kelimeler: köy, köylülük, orman köyleri, çevre, değişim

Changing Village and Peasantry in the Case of Forest Villages

Abstract

According to the Village Law (No. 442, art.1), the village is defined as settlements with a population of less than two thousand. This definition, which deals with population only in terms of quantity, is not sufficient in terms of social sciences. Niyazi Berkes (1942: 9) describes the village as “... *a community of many families and households organized in a way to make various social activities in the form of a group*”. Mahmut Tezcan (1970: 155), who defines the village as “*a settlement where the people live in an open countryside or where all the people are directly engaged in agricultural activities*”, emphasizes that agricultural activity is a distinctive feature in defining the village. Behice Boran, who put it more clearly, says that the main feature that makes the village different is its livelihood: “*The village is the community whose livelihood and fundamental of its economic activity is agriculture. The city's livelihood is based on non-agricultural and economic activities* ” (Boran, 1945: 19). Indeed, livelihood activities are one of the important features of the village to be considered as a different settlement in terms of social sciences.

Keyder and Yenal (2013), in their works which they named as “*Bildiğimiz Tarımın Sonu (The End of Agriculture That We Know)*” they argue, with a pessimistic view that the agriculture, in other words the village and the peasantry that we know is almost ending due to commodification, dispossession and depeasantization and agricultural policies. According the research entitled “A Social Anthropological Research on Forest Villages in Turkey” we see that the primary source of income of the village is non-agricultural one. The village that we know which depends on agriculture and animal husbandry for its subsistence has changed. It is so, at least in

the case of forest villages and sample of the research. As it can be understood from this framework, I will try to question the change in the village and the peasantry in the light of their livelihoods.

Keywords: village, peasantry, forest villages, environment, change

Kaynaklar

Boran, Behice. 1945. *Toplumsal Yapı Araştırmaları: İki Köy Çeşidinin Mukayeseli Tetkiki*, DTCF Yayını, Ankara: Sarmal.

Berkes, Niyazi. 1942. *Bazı Ankara Köyleri Üzerinde Bir Araştırma*, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Felsefe Enstitüsü Neşriyatı, Sosyoloji Serisi No:2, Ankara: Uzluk Basımevi.

Keyder, Çağlar ve Zafer Yenal. 2013. *Bildiğimiz Tarımın Sonu: Küresel İktidar ve Köylülük*, İstanbul: İletişim,

Mahmut Tezcan. 1970. “Sosyolojik Yönden Köy”, *Amme İdaresi Dergisi*, Cilt: 3, Sayı: 3, ss. 151-182.

TÜİK, 2019. “Yaş grubu ve cinsiyete göre il/ilçe merkezi ve belde/köy nüfusu, 2007-2018”, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2007-2018, tuik.gov.tr, erişim tarihi 28.04.2019.

Sena enکوڭlu*

Ankara Kızılcahamam Gümele Köyü'nde Orman ve Kültür

Özet

2014-2018 yılları arasında gerçekleştirilen “*Türkiye’de Orman Köyleri Üzerine Sosyal Antropolojik Araştırma*” başlıklı araştırma projesi kapsamında Temmuz-Aralık 2015 tarihleri arasında Ankara’nın Kızılcahamam ilçesi Gümele Köyü’nde gerçekleştirilmiş olan katılımlı gözlem çalışması ve derinlemesine görüşme bulgularına dayanan bu niteliksel araştırmada, Gümele Köyü’nün coğrafi ve sosyal yapısı, köyde yaşayan nüfusun demografik ve kültürel karakteristikleri, köyün coğrafi, tarihsel ve kültürel bağlamları içerisinde yer alan orman alanlarıyla ilişkileri bağlamında ele alınmıştır. Köyün coğrafi ve jeolojik yapısının köylünün günlük yaşamı, dili, fiziksel özellikleri, sağlık durumu üzerindeki belirleyici etkisi, köylünün bu ilişki üzerine değerlendirmelerine dayanan örnekler ile birlikte tartışılacaktır.

Ankara’nın Kızılcahamam ilçesine bağlı Gümele Köyü, Kızılcahamam ile Beypazarı ilçeleri arasında yer alan Kirmir Çayı’nın Kuzey ve Güney yakalarında, 832 m yükseklikte yer alıyor. Çay’ın Kuzey yakasında yer alan yerleşim alanı ile, Güney yakasında yer alan orman arazisi, yapımı 1992 yılında tamamlanmış olan İstanbul-Ankara Yolu olarak anılan otoyol ile birbirinden ayrılmış, köy ile orman arasındaki geçiş bağlantısı çeşitli tüneller ve alt geçitler ile sınırlandırılmıştır. Orman ile yerleşim yeri arasında yaşanan bu fiziksel kopuş, köylünün orman ile kültürel ilişkisinde de tarihsel bir kopuşa yol açmıştır. Bu tarihsel kopuşun etkileri köylünün günlük yaşamından, diline, orman kullanımından doğa ile ilişkisine pek çok alanda köklü kültürel değişiklikleri beraberinde getirmenin yanı sıra, orman arazisi ile olan tarihsel bağlar yaşamın her alanında izlerini sürdürmektedir.

* Yeditepe Üniversitesi Antropoloji Bölümü Doktora Öğrencisi, senacenko@gmail.com

Forest and Village in the Gümele Village of Kızılcahamam / Ankara

Abstract

Within this qualitative study based on the findings of the participant observation and in-depth interviews applied in Gümele Village, Kızılcahamam, Ankara, within the “Social Anthropological Research on the Forest Villages of Turkey” Project that is conducted between 2014 and 2018, geographical and social construction of the Gümele Village and the demographical and cultural features of the village residents, have been studied within the framework of the relationship between the geographical, historical and cultural context of the village. The impact of the geographical and geological structure of the village on the daily practices, discourse, physical and health condition of the village residents will be discussed considering the illustrations of the residents’ assessments on this relationship.

Gümele Village is constructed on 832m height, on the North and South shores of the Kirmir Brook, runs between Kızılcahamam and Beypazarı counties of Ankara. The residential area settled on the Northern shore of the brook and the forestry land that is located on the Southern shore of the brook, has been dissociated by the construction of the highway (İstanbul-Ankara Highway) completed in 1992, and the connection between the residential area and the forest have been limited into the tunnels and underpasses. The physical disengagement between the forest and the settlement has resulted with a historical disengagement between the villagers’ cultural relationship with the forest. Alongside the emergence of certain radical cultural transformations within many aspects of the villagers’ lives, from the daily practices to the discourse used, from the use of the forest to the relationship with the nature, the impacts of this historical disengagement pursue the historical connections with the forest within every aspect of life.

Keywords: *village, forest, ethnographic research, culture, fieldwork*

Gizem İdrisoğlu*

İstanbul’un Son Köyü”nde Ormanın ve Orman-İnsan İlişkisinin Dönüşümü

Özet

İstanbul’un Şile ilçesinde yer alan Çengilli köyü, devlet tarafından dağıtılan makta payını iyi değerlendiren, ormancılık faaliyetleri bakımından iyi gelir sağlayan ve dolayısıyla diğer birçok orman köyüne nispeten varlıklı bir orman içi köydür. Bu çalışmada, köyde yürüttüğüm üç aylık alan araştırmasının etnografik veri analizini, orman köyü ve orman köylüsü anlamlarındaki değişimin izini sürerek sunacağım. Orman köylülerinin anlatılarında bu tanımların ve ormancılık deneyiminin nasıl üretildiğini ve sorgulandığını ele alacağım. Son zamanlarda daha sık ifade edilen, iklim değişikliği algısı, tarımın imkanları, hayvanlarla kurulan ilişki, kırsal alanın dönüşümü ve suya erişim gibi meselelerin köydeki ekonomik ve sosyolojik yapı üzerindeki etkisini inceleyeceğim. Ayrıca bu çalışma, son zamanlarda yaşanan bu değişimlerin ormanın verimliliği üzerindeki etkisine odaklanmakta ve bu etkinin köylülerin ormanla kurduğu ilişkiye nasıl yansıdığını araştırmayı amaçlamaktadır.

Anahtar kelimeler: iklim değişikliği, insan-hayvan ilişkisi, insan-orman ilişkisi, ormancılık, tarım

Abstract

**Transformation of the Forrest and Forrest-Human Relationship in the
“Last Village of Istanbul”**

Çengilli village located in Şile, one of the municipalities in Istanbul, is a wealthy in-forest village making proper use of “makta” distributed by state and generating considerable income in terms of forestry compared to many other forest villages. In this study, I will present an analysis of ethnographic accounts acquired in three months of field research I undertook, by tracing the nuanced interpretations of ‘forest village’ and ‘forest villager’. I will also search for how these meanings as

* Koç Üniversitesi, Sosyoloji Doktora Öğrencisi, gizemidrisoglu@gmail.com

well as experiences on forestry activities are produced and challenged in the narratives of forest villagers. Furthermore, I will explore the influence of more articulated issues recently such as climate change, potentials of agriculture, and relationship with animals, the shifts in the rural and access to water on economic and social structure of Çengilli. In addition, this study aims to discuss how such changes impact on forest efficiency and reflect upon the relationship built between villagers and forest.

Key words: climate change, human-animal relationship, human-forest relationship, forestry, agriculture.

Cennet Erdoğan*

***Kırsal Alanda Kadın Emeği ve Kadınların Güçlendirilmesi: Yozgat-Akdağmadeni
Fidanlık Çalışma Sahası Örneği***

Özet

Yerleşik yaşama geçildiğinden beri süregelen tarımsal faaliyetler gerek üretim de gerekse tüketim pratikleri bakımından kültürler ve coğrafyalara göre farklılıklar gösterebilmektedir. Fakat tarımsal üretim sürecinde tohumun saklanması, ürünlerin üretilmesi ve hasat aşamasına kadar olan tüm çalışmalarda kadınların emeği onları bu bakımdan ortak paydada buluşturmaktadır. Bugün Türkiye’de de tarımsal üretimde genellikle kadınlar istihdam etmektedir. Kırsaldaki geçim sıkıntısından ötürü erkeklerin başka işlerde çalışmak zorunda kalması, tarımsal işlerin büyük bir çoğunluğu kadınlara bırakmıştır. Kadınların kırsalda sorumlu olduğu işler geleneklere göre belirlenmektedir. Tarımsal faaliyetler, hayvanların bakımları, ev işleri ve çocukların yetiştirilmesi gibi pratikler çoğunlukla kadınlar tarafından yapılmaktadır. Böylelikle kadınların hem ev işlerinde hem de tarımsal faaliyetlerde görünmeyen emeği günümüzde üretimden tüketime kadar yoğun bir şekilde kullanılmaktadır. Bu çalışmada Yozgat’ın Akdağmadeni Orman Müdürlüğü’ne bağlı olan Fidanlık Çalışma Sahasında çalışan 55 kadın ile 3 ay içerisinde görüşmeler yapılmış ve buradaki kadınların da benzer sorunlar ile baş ettikleri görülmüştür. Tarım faaliyetler, hayvanların bakım işleri, ev işleri ve çocukların bakımı gibi birçok iş dışında fidanlık çalışma sahasında da yoğun olarak çalışan kadınlar, erkeklere nazaran düşük ücretlerde ve sosyal güvensiz bir şekilde çalıştıkları öğrenilmiştir. Ayrıca kadınların birçok alanda aktif olarak yer almalarına rağmen, emeklerinin görünmez olduğu ve güçlendirilmelerine yönelik herhangi bir şey yapılmadığı da saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kadın emeği, kırsalda üretim faaliyetleri, kadın emeğinin görünmezliği, kadının güçlendirilmesi, fidanlık çalışma sahası.

* Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi, cenneterdogan6@gmail.com

Abstract

Women's Labour in the Rural Area and Women's Empowerment: The Field Study of a Nursery Garden in Akdağmadeni, Yozgat

The lasting agricultural activities since the settled life may vary according to cultures and locations both in the practices of production and consumption both. However, in the process of the agricultural production, the women's labour in all works ranging from the storage of seeds to the production of the crops and the harvesting stage brings them together in the common denominator. Today in Turkey also generally women are employed in agricultural production. The fact that men have to work in other jobs due to the lack of livelihood in rural areas has left most of the agricultural works to women. The works in which women are responsible in rural areas are determined according to the traditions. Practices such as agricultural activities, care of animals, housework and child rearing are mostly carried out by women. Thus, invisible labour of women both in domestic and agricultural activities is used extensively from production to consumption. In this study, 55 women working in the nursery garden work area of Yozgat's Akdağmadeni Forestry Directorate have been interviewed within 3 months and the women in this study have been found to cope with similar problems. It also has been found that women who work intensively in the nursery garden working area, other than many other jobs such as agricultural activities, care of animals, housework and children's care, work at low wages and in a socially insecure manner compared to men. In addition, although women are actively involved in many areas, it has also been determined that their labour is invisible and nothing has been done to strengthen them.

Keywords: woman labour, production activities in rural areas, the invisibility of women's labour, women's empowerment, nursery garden working area.

Emrah Tuncer*

***Ormanların Korunmasında Ağaç Kültünün, Menkıbenin ve Memoratın Etkisi:
Çayrgülü Köyü Örneği***

Özet

Bu çalışma, Çayrgülü Köyü’ndeki anlatılara ve kültlere odaklanarak oradaki mekânın salt bir fiziksel, coğrafi konumu işaret etme halinden farklı derinliklere sahip olduğunu, bir anlamda oradaki “mekân”ın zamanla bir kültürün ona kök saldıkça nasıl bir “yer”e dönüştüğünü antropolojik açıdan keşfetmeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda katılımcı gözlem yöntemiyle Çayrgülü Köyü’nde geçirilen üç aylık süre boyunca, köylülerin yaşam pratiklerine dâhil olunmuş ve görüşmeler yapılmıştır.

Bölgede yaşadığına inanılan Pir Cemal Abdal’ın, Şadi Aşireti’ne mensup olan yaşlı bir kadının yedi oğlunu zindandan kurtarmasına dayanan menkıbe, Çayrgülü Köyü’nü de içine alan çevre köylerin kuruluş hikâyesini oluşturur. Bu kuruluş hikâyesinde önemli bir yer tutan köydeki Güzelbaba Türbesi çevresindeki ağaçlar kesinlikle kesilip eve götürülmez, bu geniş alanda havyaların otlatılmasına izin verilmez ve buradaki kuru ağaçlar bile bireysel olarak herhangi bir şey için kullanılmaz. Ağaç ve evliya arasında kurulan bağ nedeniyle ağaçlara zarar verilmesi günah sayılmakta, yasağı ihlal edenlerin çarpılacağına veya başına bir felaket geleceğine inanılmaktadır. Dolayısıyla bu yerin/ağaçların korunması memoratlar, mitler aracılığıyla süreklileştirilmektedir. Ayrıca varlıklarını sürdürmekte olan kültür neticesinde; bilhassa ağacın kutsallık atfedilen varlıklar arasında sayıldığı, dolayısıyla büyük bir saygı gördüğü görülmektedir.

Sonuç olarak mekândan “yer”e dönüşen alanların yarattığı ortak bellek, sosyal ilişkiler ve çevre açısından önemli bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Orada ikamet etmek ya da “mesken tutmak” ve oraya “kök salmak” için sürekliliklerini sağladıkları ve sonraki kuşaklara aktardıkları menkıbeler, mitler,

* Emrah Tuncer, Yeditepe Üniversitesi, Antropoloji doktora öğrencisi, tunceremrah@gmail.com

memoratlara oluşmaktadırlar. Bu anlatılar aynı zamanda köydeki ormanlık sahanın korunması, çevre duyarlılığı açısından önemli bir işleve sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Çayırğölü Köyü, yer, Menkıbe, memorat, Orman

Abstract

The Legend, The Memorial And The Cult of Protecting Forest: The Example Of The Village of Çayırğölü.

This work is focused on Cayirgulu village's force and story. It particularly explains how this place has a pure physical, geographical mean which show deep and different meanings, that is to say the space changes throughout the time and the culture which give an other place according to the anthropological view. Within this context, I went to this village as an observatory for three months. I noticed the life style of the villagers and talked with them.

In this area, a legend is believed that Pir Cemal Abdal who is a member of the Sadi tribe rescued the seven son in jail of an old woman and it has been the establishing of other villages in the zone. In the story of this establishment, there is something important which says that it is forbidden to cut and bring to home the trees around of the tomb of Guzelbaba. It is not authorized to the animals depasturing in this large area even the drought trees are not authorized to be used for any reason.

As there is a tie between trees and the saint, touching the trees is considered as a sin. It is believed that if someone touch the trees he will be punished by God. That is why, this place and trees are secured for protecting the continuity of this myth. These trees are highly respected because it is seen as a divinity which this cult is still continued to be believed.

Consequently, the transformation of the space to the place is especially made by a common memory, social relationship and environment. Living there, or settling in and taking root give durability and relay to the future generations legends, myths

and memorials. Thanks to this story telling, the forest of the village could be protected and gave a sensitivity to the environment aspect.

Keywords: Village of Cayirgulu, place, legend, memorial, forest

Necmi Aksoy[†]

Türkiye’deki Orman Köylerinde ve Halk Kültüründe Kutsal Ağaç ve Orman Kültü Kavramının Doğa Korumadaki Rolü

Türkiye’deki orman köylerinde ve halk kültüründe; Orta Asya kültürüne ait olan, şaman kültürünün kalıntılarından olan kutsal ormanlar ve ağaçlar, Anadolu ve Trakya kültüründe yaşantısında devam etmektedir. Özellikle, Orta Asya’dan Anadolu ve Trakya’ya göç edenler bu inançsal kült ve kültürü de yanlarında getirmişlerdir. Bu kültür Anadolu’da farklı din ve kültürlerde şekillenerek kendine özgü folklorik ve mistik anlayışla yaşantısına devam etmektedir. Bu mitlerin bulunduğu en önemli coğrafik oluşumlar dağlar olup, burada bulunan orman ve ağaç kültü ile kutsal sayılmaktadır. Bunun en önemli göstergesi, hayat ağacı sembolü olarak ortaya çıkmakta olup; geleneksel halk kültüründeki gündelik yaşantıdan, sanat ve kültür alanında kadar değişik şekillerde ortaya çıkmakta ve yaşamaktadır. Özellikle geleneksel halk kültürünün, antropolojik ve sosyolojik açıdan, geçmiş kökeni ile bağlantısının sürdürüldüğü ülkemizdeki orman köylerinde; günümüzde kutsal orman ve ağaç kültü kavramı yaşamakta olup, doğadan faydalanma ve korunmasında, bu kültürün önemi oldukça yüksektir. Yaşlı ormanlar, anıt ve kutsal ağaçlardan herhangi bir faydalanma sağlanmaması; halk kültüründe yerleşmiş olan; geleneksel doğaya bakış kültürü; kalıntı halde geçmişten günümüze izleri hala yaşamaktadır. Bu kültür; bölgesel havzalar bazında ortaya çıkarılarak; yeniden toplum hafızasına yerleştirilmesi ve öğretilmesi; doğa koruma ve kırsal kalkınmada önemli atlık oluşturacaktır. Doğadan faydalanma konusunda; kutsal orman ve ağaç kültü, “Tetar” gibi eski ormancılık ve geleneksel tarım yöntemleri ile entegre edilerek; orman köylülerinin, geleneksel doğa kültürünü sürdürmesinde, önemli sosyolojik ve ekonomik katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Orman Köyleri, Halk Kültürü, Kutsal Ağaç, Kutsal Orman, Doğa Koruma

[†] Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi, Orman Botaniği ABD, necmiaksoy@duzce.edu.tr

The Role of the Concepts of Sacred Tree and Forest Cult in Preserving Nature in Forest Villages of Turkey

Abstract

Sacred forests and trees, which belong to Central Asian culture and come from Shaman culture, continue in Anatolian and Thrace cultures in forest villages in Turkey and their folk culture. Especially those who migrated from Central Asia to Anatolia and Thrace brought this religious cult and culture with them. This culture is formed in different religions and cultures in Anatolia and continues its life with its unique folklore and mysticism. The most important geographic formations, where these myths are found, are mountains and these are considered to be sacred by the forest and tree cults. The most important symbol is the tree of life, which shows itself in the daily life of traditional folk culture and in art and culture in general in different ways. In the forest villages of our country, anthropological and sociological aspects of traditional folk culture are maintained through the connection with the past. Today, the concept of sacred forest and tree culture is alive and the importance of this culture is very high in utilization of natural sources and protection of nature. The traces of not benefiting from old forests, monumental and sacred trees and traditional culture of perception of nature rooted in folk culture are still alive from the past to our times. Remembering and teaching this culture formed on the basis of regional basins will provide an important basis in nature conservation and rural development. Concerning the use of nature, the integration of holy forest and the cult of wood with old forestry and traditional farming methods such as Tetar will provide important sociological and economic contributions to forest villagers in maintaining the traditional culture of nature.

Keywords: Forest Villages, Folk Culture, Sacred Tree, Sacred Forest, Nature Conservation

Bergama Kozak Yaylasında Yaşayanların Orman İle Olan İlişkileri

Özet

Bu makalede İzmir Bergama İlçesi Kozak Yaylasında yeralan ve geçimlerini ağırlıklı olarak çam fıstığı üretimden sağlayan köylerin ormanla olan ilişkilerine yer verilecektir. İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Antropoloji Bölümü Sosyal Antropoloji Anabilim Dalı 2008-2010 yılları arasında İzmir Bergama İlçesi Kozak Yaylasında yeralan ve geçimlerini ağırlıklı olarak çam fıstığı üretimden sağlayan 10 köyde etnografik saha araştırması gerçekleştirmiştir. Kozak yaylası ismini yaylada bulunan fıstık çamlarından almaktadır. Çam ağaçlarının meyvesini taşıyan yumrusuna kozalak, kozalağın bulunduğu yere de kozak denmiştir. Kozak sözü günümüzden 300 yıl önce Yörüklerin bölgeye yerleşmesi ile söylenmeye başlanmıştır. Kozak yaylası çanağı 15 km çaplı içerisinde 16 köy bulunan bir çemberdir. Bu çember içinde yer alan köyler; Aşağıcuma, Ayvatlar, Çamavlu, Demircidere, Güneşli (Tekke), Göbeller, Hacıhamzalar, Hisarköy, Kaplanköy, Karaveliler, Kıranlı, Okçular, Terzihaliller, Yukarıbey, Yukarıcuma ve Aşağıbey’ dir. Kozak yaylasında 16 milyon fıstık çamı bulunmaktadır. Bergama krallığından beri fıstık çamı üretildiği söylenmektedir. Yaylada bulunan köylerin ekonomilerinin en önemli bölümünü teşkil eden fıstık çamı 15 bin hektarın üzerinde yer kaplamaktadır ve bölge gelirinin %60’ını sağlamaktadır, %40’lık payı da hayvancılık, granit işletmeleri, diğer sanayi bitkileri olan üzüm, zeytin ve sebze meyveden sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bergama, Kozak Yaylası, Kozak köyleri, Orman, Çam Fıstığı

* İstanbul Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Antropoloji Bölümü Öğretim Üyesi, kirimliy@gmail.com

The Relationships between the Inhabitants of Kozak Plateau in Pergamum (İzmir/Turkey) and the Forest

Abstract

This article discusses the relations between the forest villagers located in Kozak Plateau of Pergamum district of İzmir and their livelihood, which mainly consists pine nuts production. Social Anthropology Department of Faculty of Letters in İstanbul University conducted an ethnographic field research in 10 villages, which earn their livelihood from pine nuts production, located in Kozak Plateau of Pergamum district of İzmir between 2008-2010. Kozak plateau takes its name from pistachio pines found on the plateau. The lump bearing the fruit of the pine trees is called a “kozalak” (a cone) and the place it is found is a “kozak”. The word, kozak began to be used 300 years ago when Yörüks settled in the region. The Kozak plateau is a circle with 16 villages within a radius of 15 km. The villages in this circle are called Aşağıcuma, Ayvatlar, Çamavlu, Demircidere, Güneşli (Tekke), Göbeller, Hacıhamzalar, Hisarköy, Kaplanköy, Karaveliler, Kıranlı, Archers, Terzihaliller, Yukarıbey, Yukarıcuma and Aşağıbey. Kozak plateau has 16 million pistachio pines. It is said that peanut pines have been produced since the kingdom of Pergamum. Peanut pines, which constitute the most important part of the economies of the villages in the plateau, cover over 15 thousand hectares and provide 60% of income of the region. 40% of the livestock is gained from animal breeding, granite enterprises, and production of other industrial crops such as grapes, olives and vegetables.

Key Words: Bergama, Kozak Plateau, Kozak villages, Forest, Pine Nuts

Moğolistan Göçer Pastoralizminde Yerel Bir Bilgi Sistemi Olarak Ekoloji Anlayışı

Özet

Göçer pastoralizm toplulukların evcil sürü hayvanlarını gütmek amacıyla düzenli göç ederek yaşamını sürdürdüğü geleneksel bir üretim şeklidir. Doğa şartlarına uyulanarak sürünün sürdürülebilirliğini esas bu geçim tarzı çiftlik tarzı üretimden farklı olarak sürü hayvanlarının tüm ürünlerinden geçimlik olarak yararlanmayı esas alır. Göçer pastoral üretimde sürdürülebilirlik hayvanların yaşam döngüsüne uygun olarak, mevsimsel hareketlilik, sürü tipine göre otlak seçimi, toprak özelliği, bitki türleri, topografya, yükseklik, yön, su kalitesi ve miktarı gibi pek çok değişkeni gözetten bir stratejiye bağlıdır. Dolayısıyla, sürdürülebilirliği sağlayabilmek için bu değişkenlere uygun stratejinin belirlenmesi, kendine özgü sınıflandırma anlayışıyla yerel bilgi sisteminin bir parçasıdır. Çobanların otlaklara dair sınıflandırmaları hem ekolojik koşulları hem de farklı arazi unsurlarının kullanımını kapsar. Moğolistan, güçlü su kaynaklarının beslediği yüksek platolardan oluşan coğrafyası ile pastoral göçer hayvancılığın temel ekonomiyi oluşturduğu sayılı ülkelerden biridir. Yüzölçümüne oranla nüfusunun az ve seyrek olması, tarıma elverişsizlik, karayolları ağlarının kısıtlılığı göçer pastoralizmin etkin biçimde sürdürülebilmesini sağlar. Eko-kültürel yaşam şekli olarak da yorumlanabilecek bir geçim modeli olan göçer pastoral hayvancılık, Moğolistan kırsalında kalkınma politikalarının da desteğiyle kuşaktan kuşağa aktarılan geleneksel bilgi birikimiyle yürütülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Moğolistan, Göçer Pastoralizm, Yerel Bilgi, Ekoloji, Sürdürülebilirlik

* İstanbul Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Antropoloji Bölümü Öğretim Üyesi, ebrar.akinci@gmail.com

Abstract

Indigenous Ecological Knowledge in Traditional Mongolian Pastoral Nomadism

Pastoral nomadism is a traditional mode of subsistence maintained by periodical migration of the herder groups in pastures to graze domesticated herds and flocks. The pastoral nomadic livestock breeding aims to provide sustainability of the herd under natural conditions and unlike the farm style production efficiently benefit all types of herd products for livelihood. Sustainability in terms of pastoral nomadic subsistence requires a strategy to deal with many conditional variables in accordance with the life cycle of herds, such as seasonal mobility, grassland selection, soil characteristics, plant species, topography, altitude, direction, water quality and quantity and etc. Therefore, determining the strategy according to these variables in order to ensure sustainability is part of the indigenous knowledge system which has its own classification model. The classifications of the herders on pastures include both ecological conditions and the use of different land aspects. Strategic decisions related with climate forecasts, droughts, and animal diseases can also be achieved through traditional knowledge. Mongolia with the advantage of highland pastures is one of the few countries where pastoral nomadic animal husbandry constitutes the major economic priority. The low population density of the country as well as the lack of agriculture and the scarcity of highway networks ensure the survival of the pastoral nomadism. In Mongolia pastoral nomadism is a livelihood model that can be interpreted as an eco-cultural way of life. It is carried out in the countryside with the traditional knowledge transferred from one generation to the next and supported by the development policies.

Key words: Mongolia, Pastoral Nomadism, Indigenous Knowledge, Ecology, Sustainability

Marcel Mečiar*

Çevresel Kriz ve Bir Umut Kaynağı Olarak Politik Fedakârlık

Özet

İklim değişikliği kuşkusuz bakterilerden insanlara kadar tüm canlılar üzerinde olumsuz bir etki yaratmaya başladı. Şimdiye kadar bölgesel olarak – korkunç etkilerin insan faktörlerinden dolayı kaynaklandığına mı ya da doğal güçlerden dolayı mı meydana geldiğine dair bitmeyen tartışmalar anlamsız bir şekilde devam etmektedir. İnsanlık, çevresel krizin yavaş yavaş kötüleşen sonuçlarına hazırlıklı olmak zorundadır, ancak kısa sürede ciddi bir değer değişikliği olmadıkça, tek başına hareket edemez. Klasik sosyologların döneminden beri bilindiği gibi, paylaşılan değerler ortak sosyal eyleme olan ilk adımlardır. Bu sunum, çeşitli çevresel hareketlerin olduğu üyelerin ortak bir değer yönelimi kaynağı olarak politik fedakarlık kavramına odaklanmaktadır. Yazar, sosyal güdülerinin tamamen özgecil değerlere sahip olduğunu düşünülebilecek ilk geniş sosyal hareketin çevreciler olduğunu savunuyor. Amaçları, gezegeni herkes için yaşanabilir kılma çabasını içerir - şu anda sadece belirli bir insan grubu için değil, insanlığın gelecek nesiller için ve her canlı organizma için derin ekoloji anlamında olduğunu içermektedir. Weber'in tezine göre, Protestan değerleri, modern kapitalizm biçiminin büyümesini teşvik etmeye yardımcı oldu, politik fedakarlığın genel olarak kabulüye bildiğimiz gibi güzel gezegenimizdeki yaşamı kurtarmaya yardımcı olabilir mi?

Anahtar Kelimeler: çevresel hareketler, politik fedakarlık, çevresel kriz

* Beykent Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji (İng) Bölümü Öğretim Üyesi, marcel.meciar@gmail.com

The Environmental Crisis And Political Altruism As A Source Of Hope

Abstract

The climate change has doubtlessly started to have a negative impact on all the living creatures, from bacteria to humans. The endless debate on whether its - so far locally - disastrous effects are caused by human factors or occurring because of natural forces is pointless. Humanity has to get ready for gradually worsening consequences of the environmental crisis but it is not able to act as one unless some deep value changes happen soon. As we know since the period of classical sociologists, shared values are the first step to common social action.

This presentation focuses on the concept of political altruism as a source of shared value-orientation of the members of various environmental movements. The author argues that the first broad social movement whose social motives can be considered having fully altruistic values have been the environmentalists. Their goals include the effort to keep the planet liveable for everyone – not for a specific human group at the present but for all the future generations of humankind, and in the sense of deep ecology for every living organism. If, according to Weber's thesis, the Protestant values helped to spur the growth of the modern form of capitalism, can general acceptance of political altruism help to save the life on our beautiful planet as we know it?

Keywords: environmental movements, political altruism, environmental crisis

Müge Alpago*

İğneada Örneğinde Sosyal Medya ve Çevre Hareketleri

Toplumsal hareketler, toplumun sorunlarını doğrudan yansıttığı için önemlidir. İnternetin hayatımıza girmesiyle birçok insana kısa zamanda ulaşmak mümkün olmuştur. Bu çalışmada toplumsal hareketlerin meydana gelişinde ve yayılmasında sosyal medyanın etkisini ortaya koyabilmek amaçlanmıştır. Çalışmanın ilk bölümünde toplumsal hareketlerin gelişim evreleri kuramsal açıdan incelenmiştir. İkinci bölümünde sosyal medyanın gelişimi ve toplumsal hareketlerin örgütlenmesi açısından oynadığı rol; üçüncü bölümde çevre hareketlerinin dünyada ve Türkiye’deki tarihsel gelişimi ve çevreci kuruluşlar; dördüncü bölümde nükleer santralin etkileri, Dünya’daki ve Türkiye’deki nükleer santraller incelenmiştir. Beşinci bölümde ise İğneada’daki nükleer santral hakkında bilgi verilmiş ve görüşmelerin sonuçları değerlendirilmiştir.

Anahtar kelimeler: çevre, nükleer enerji, toplumsal hareketler, İğneada

Social Media And Environmental Movement: The Case of İğneada

Social movements are important for reflecting the problems and needs of society directly. Individuals who create public opinion and mobility in society have a power of sanction. The shape of obtaining this power varies over time. Reaching many people in a very short time has been possible after the internet comes in our lives. This study aimed to reveal the impact of social media on the occurrence and spread of social movements. In the first part of the study, the appearance of social movements and development phases are examined from a theoretical perspective. In the second part, the the development of social media and the role of social media in the organization of social movements. In the third part, the historical development of the environmental movement in the world and in Turkey and environmental

* Beykent Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü Lisans Öğrencisi, mugealpago@hotmail.com

establishments in Turkey; in the fourth part, the effects of nuclear power and nuclear power plants around the world and in Turkey were examined. In the fifth chapter, information was given about the nuclear power plant in İğneada and the results of the interviews were evaluated.

Key words: environment, nuclear energy, social movements, iğneada